

MAKEN VAN EEN LEVENSBOEK MET MENSEN MET DEMENTIE

Opdracht

Hogeschool Rotterdam

Marjo Westenborg, hogeschooldocent Social Work, februari 2018

Studenten vragen bij de familie / netwerk / partner / kinderen van de mensen met dementie de levensloop van de persoon met dementie uit en werken dit uit met een levensboek.

Doelgroep

Hbo-studenten die stage lopen in een verpleeghuis of andere woonvorm voor mensen met dementie.

Leerdoelen

- ▶ Kennis hebben van de theoretische uitgangspunten, concepten en perspectieven van het werken met systemen
- ▶ De waarde en de functies van de familie/de mantelzorg binnen de dementiezorg op een juiste wijze inschatten
- ▶ Het juiste systeem-perspectief en methoden afstemmen op de systeemproblematiek van de familie en de persoon met dementie
- ▶ Doorzien welke opvattingen van jezelf meespelen in het werken met systemen
- ▶ Inzicht krijgen op hoe de mensen met dementie die zijn opgenomen in een verpleeghuis of andere woonvorm voor mensen met dementie functioneerden voordat ze ziek werden
- ▶ Zicht krijgen op de levensloop van de mensen met dementie die zijn opgenomen in verpleeghuis of andere woonvorm voor mensen met dementie en die kennis laten doorwerken in de omgang met hen

Stapsgewijze werkwijze

1. Oriënteer je op het onderwerp door te bestuderen:
 - Algemene systeemtheorie, diverse systeemgerichte invalshoeken, systemen onderzoeken, diverse systeeminterventies. Gebruik hiervoor het boek: Savenije, A en van Lawick M.J. (2010) Handboek Systeemtherapie, De Tijdstroom, Utrecht. Zoek daarnaast naar andere relevante bronnen.
 - Klingeman C., Coppoolse K. en de Lange J., Dementie en Regie, www.innovatiekringdementie.nl, Academische Werkplaats Dementie.
 - Klingeman C., Nijhuis C. en de Lange J., Partners in zorg- draaiboek, www.moderne-dementiezorg.nl
 - Groenewoud H., Pool I en de Lange J., Van thuis naar verpleeghuis – In voor zorg!, www.invoorzorg.nl, 2008
 - Literatuur over levensverhalen en het maken van een levensboek, bijvoorbeeld:
 - Brochure 'het maken van een levensboek, een uitgave van de Stichting Vrienden van Geriant. <https://www.holyhome.nl/Maak%20een%20Levensboek.pdf>
 - Mies, L. (2007) Levensverhalen in de praktijk; interventies in gezondheidszorg en welzijnswerk.
 - Bohlmeijer, E., Mies, L., & Westerhof, G. (2007) De betekenis van levensverhalen; theoretische beschouwingen en toepassingen in onderzoek en praktijk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. 269-283.
 - Van Beek F. en Schuurman M., Werken met levensverhalen en levensboeken, een praktische handleiding voor hulpverleners, uitgeverij BSL, ISBN: 9789031351701.
 - <http://www.maraprojecten.nl/den-haag/levensverhalen>

- o Alzheimer Experience (dementia.nl). Hierin worden in verschillende korte scènes verhalen verteld over mensen in verschillende fases van dementie. Je kunt hiernaar kijken vanuit verschillende perspectieven; die vanuit de persoon met dementie zelf, vanuit jou als hulpverlener of vanuit een familielid of vriend. Kijk hiernaar en verbind dit aan een verhaal van een persoon met dementie die je zelf kent. Maak hier een eigen verhaal van, vanuit deze drie perspectieven.
2. Bespreek de opdracht met je stagebegeleider en vraag toestemming. Ga na welke toestemming van wie verder nog nodig is.
 3. Kies een persoon met dementie. Ga met hem / haar in gesprek over vroeger, het ouderlijk gezin, relaties, huwelijk, eigen gezin, werk, etc. Je kunt dit doen in overleg met je teamleider. Het kan ook iemand zijn met je al contact hebt. Stel een brief voor de mantelzorgers / familieleden van deze persoon, waarin je je voorstelt, uitlegt wat de bedoeling is en wat van het familielid gevraagd wordt en waarin je vraagt of ze willen meedoen en aangeeft hoe ze dit kenbaar kunnen aan en maak een afspraak voor een kennismakingsgesprek. Laat deze brief eerst lezen door een teamleider / stagebegeleider voordat je hem stuurt. Denk na en overleg over hoe de brief eruit moet zien (bijvoorbeeld met het logo van het verpleeghuis? Of van de school?) Tip: laat het aan de familieleden / mantelzorgers over waar dit gesprek plaatsvindt.
 4. Bereid dit gesprek goed voor. Vertel ook wat je taken precies zijn en dat je de mensen met dementie en de familieleden / mantelzorgers graag beter wil leren kennen. Daarnaast wil je graag werken aan een goed contact tussen hen en het verpleeghuis of andere woonvorm waar hun zieke familielid woont.
 5. Maak ter voorbereiding van dit gesprek eerst een interviewprotocol met een topiclijst en vragen. Bespreek dit met je stagebegeleider.
 6. Ga in gesprek met de belangrijkste betrokkenen over het leven van de persoon met dementie. Dat betekent waarschijnlijk meer gesprekken en bezoeken.
 7. Probeer foto's en verhalen te verzamelen en maak daar – bij voorkeur samen met familieleden – een levensboek van. Maak hiervoor gebruik van de bronnen die je voor dit onderwerp hebt geraadpleegd.
 8. Bekijk het boek samen met de bewoner. Maak een verslag over zijn of haar reacties, positief, negatief, wat riep het boek bij hem of haar op?
 9. Presenteren van een of meer levensboeken aan het team (samen met – of (in elk geval) met toestemming van patiënt en familieleden / mantelzorgers). Registreer de reacties van het team
 10. Maak samen met je medestudenten een projectverslag met een bundeling van alle reacties.

Onderdeel van een project van Kenniscentrum Zorginnovatie van Hogeschool Rotterdam, 2018

Projectleider: Dr. Jacomine de Lange, Lector Transitie in Zorg

Alle materialen zijn beschikbaar onder het tabblad 'Resultaten' op www.hr.nl/dementieonderwijs

Deltaplan
Dementie

